

Det Anarkistiska Biblioteket

Tankar kring anarkistisk intervention och uppror i Bosninen

Anonym

Anonym

Tankar kring anarkistisk intervention och uppror i Bosninen
2014

Publicerades i UpprorsBladet nummer 7, maj 2014.

sv.theanarchistlibrary.org

2014

”Vi tror att nu är tiden inne för oss, att prata om uppror och revolution och sluta agera som ideologiers balsamerare eller som Kassandra, förutseende de exploaterades eviga förluster. Vi förnekar inte att nyheter om förstörda baracker, belägrade fångelser och utbrända banker fyller våra hjärtan med glädje och eldar under våra drömmar. Men för att verkligen drömma och låta drömmarna bli farliga, krävs det av oss att vi drömmer med öppna ögon, redo att hoppa in i stormens öga utan strategiska illusioner som är lika förmätna som de är löjliga och att försöka ansluta oss till spelet med alla medel som står oss till buds.”¹

Så snart vi hörde om revolten i Bosnien återkopplade vi till det ’regelrätta’ folkliga uppror som ägde rum i Albanien 1997. Inte bara för att det är i samma geografiska region utan för att dess karaktär till en början var densamma. Ingenting styrdes av etniska eller nationalistiska krafter.

Upproret i Bosnien slog ned som en blixtnär olika företag plötsligt, och omfattande, lade ner sina verksamheter och lämnade extremt många människor utan den minsta chans att kunna försörja sig själva, sina småbarn eller sina äldre. Staten erbjöd inget försörjningsstöd, inte heller några åtgärder mot den krisartade situationen. Folk som redan stod utan pension, försäkring, ekonomiskt bistånd och allt annat som tas för givet i en välfärdsstat, saknade nu någonstans att gå till för att i slutändan kunna försäkra sig om att sina nära och kära ska kunna överleva ytterligare en dag. Ingenstans stod ett värdigt (eller för den delen ovärdigt) arbete att finna...

”Värdigt arbete” är ur vårt perspektiv bara en illusion men i detta fall var det denna illusion som förlorade greppet om tusentals människor och därmed släppte lös en vild offensiv av, i stunden, fria individer mot en till synes chanslös stat.

Protester spred sig som en löpeld genom hela landet. På vissa platser förblev det bara protester och passiva demonstrationer medan det på andra platser formades till målmedvetna massattacker mot statliga institutioner (polisstationer, regeringsbyggnader...), kapitalistiska verksamheter (fabriker, banker, affärer, kontor...). Lokala, regionala och nationella parlamentariska institutioner (politiska partiers kontor etc.) sattes i brand, ockuperades eller blockerades. På vissa platser ställdes krav på att de olika nivåerna av regeringar skulle avgå, på andra verkställdes den krävda åtgärden utan att något krav ställdes.

¹ - Albania: Laboratory of Subversion. Ett par anarkister, Paris, 11 mars 1997, Elephant Editions 1999.

Vad som sedan tog vid, forrådet av direkt demokratiska församlingar, släckte snabbt den vilda revoltens lågor. Från en fokus på destruktion av de existerande maktinstitutionerna och de profiterande ekonomiska dito, till en bakåtvolt, till självbedrägeriet i att söka forma 'en egen Stat efter folkets vilja'... Den starkaste kraften bakom den samhällsvida process som nu pågår i Bosnien är att "enas" och tillsammans omvandla landet till ett jämlikt och väl fungerande land.

"Revolutionärer som insisterar på tydliga program och väldefinierade sociala koncept, såsom en rättfärdigad sak att kämpa för, påvisar en naivitet lika stor som den hos de journalister revolutionärerna påstår sig kritisera.

"Varför ska då en rörelse som har nått långt bortom den demokratiska legaliteten – på gatorna, inte i teorin – be om att få återinrätta denna legalitet?"²

Då mycket av Staten Bosniens samhällsstruktur kvarstår och visionen hos de flesta innefattar en Stat och storskalig produktion, en fortsatt utveckling i ett internationellt sammanhang, sida vid sida med andra Stater, är denna utveckling inget vi hurrar för, stödjer eller eftersträvar.

Frihetens portar öppnade sig när regeringsbyggnader sattes i brand men stängdes lika fort som handuppräknings i massförsamlingarna tog vid. De troligaste följderna därav: Normaliteten återställs så sakteliga med några årr från ett förändrat styrelseskick. Produktionen återupptas och nya former av exploatering utvecklas.

Det kan förstås komma bra saker ur denna utveckling – utan att prova vet en ingenting – men strategiskt sett ser vi detta som ett bakslag. Vi är samtidigt inte dumma. Det måste såklart finnas välformulerade grunder för att folk ska fortsätta förstöra det samhälle de konstant har hjärntvättats till att göra sig beroende av. Lek bara med tanken på (bekvämlighetsnivån i) det välbärgade Norr i samma situation. Och Bosnien är ett av Europas fattigaste geografiska områden.

Det är tvivelsutan här, vid den kritiska punkten mellan revolt och normalitet som vi, som anarkister, bär på en viktig möjlighet i vår barm. Vi har idéerna, vi har våra erfarenheter av olika interventioner i revolter, i anarkistiska organisationsformer, av samhällsdemontering (eller försök därtill) och ett uttalat fiendskap till auktoriteter, må de vara enskilda makthavare, strukturer eller demokratiska församlingar.

Frågor som vi har ställt oss själva och gång på gång behöver upprepa är frågor om intervention. Vad har vi för plats i uppror på andra platser än de,

² a.a.

där våra vardagar tar plats? Kan vi/bör vi skapa plats för oss och våra idéer i pågående uppror på andra platser eller är det kanske viktigare att skapa plats för upproret där vi lever och bedriver våra kamper (genom t.ex. revolutionär solidaritet eller spridandet av information om pågående revolter besmyckade med våra analyser och förslag)? Är en brinnande ambassad till större gagn än att en grupp kamrater vallfärdar till främmande platser för att bekämpa den platsens härskare?

Vi har inga allmängiltiga svar men ser ett växande behov av att dessa frågor diskuteras. Nästa revolt kommer onekligen att vara ännu ett steg närmare civilisationens hjärta...

Om vi vill bryta med normaliteten i syfte att i slutändan krossa alla förtryckande strukturer, då bör vi varken vara rädda för eller glorifiera upproret. Båda delar tjänar till att göra oss harmlösa och hanterbara för de härskande krafterna. Vi behöver i första hand ta oss själva och våra idéer på allvar, för att i slutändan våga kämpa för och stå upp för dem.

”Vi säger inte att en rörelses innehåll saknar betydelse. Tvärtom, vi vidhåller att detta innehåll endast kan radikaliseras om tiden och utrymmet att göra så finns där, den generaliserade revoltens utrymme och tid stulen från hierarki, tvång och leda.

”Det finns kanske mer att göra. Vi håller förstås inte med den biståndspolitiska hållningen, vi har inte heller några pedagogiska illusioner som att till exempel bistå med recept på anarki i Balkan. Tvärtom behövs det gemensamma grunder för en potentiell revolt, uttryckt i direkta attacker, plundring och våld mot den etablerade ordningen. Vi behöver besluta oss för vad i den albanska situationen som berör oss direkt och hur vi kan bredda den socialt såväl som geografiskt. Problemet med att veta hur vi ska befatta oss med och radikalisera en rörelses innehåll i en pågående process, är förvisso ett teoretiskt problem men främst av allt är det praktiskt. Frågan är internationell och det saknas verkligen in måltavlor.”³

³ a.a.